

Handläggare
Karin Axelsson
Telefon: 08-508 321 76**Till**
Kulturnämnden
2019-05-28

Teckenspråkets juridiska status. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och översända det till kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor föreslår kommunstyrelsen att fatta beslut om att genomföra en översyn gällande riktlinjer för teckenspråkets ställning, utvecklande och främjande inom staden. Detta då uppfattningen är att staden saknar grundläggande kunskap om teckenspråkets ställning samtidigt som staden har ett ansvar för att teckenspråket främjas och utvecklas. Särskild vikt bör enligt rådet ägnas åt hur en säkerställer att teckenspråkiga barn, eller barn till teckenspråkiga föräldrar, får sina rättigheter tillgodosedda.

Kulturförvaltningen bedömer att en översyn av teckenspråkets status, utveckling och främjande inom staden kan ge värdefull kunskap om och insikt i områden där stadens arbete gällande teckenspråkets status och utveckling behöver stärkas.

Robert Olsson
KulturdirektörDaniel Forsman
Stadsbibliotekarie

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Stockholms stadsbibliotek, Kulturförvaltningen.

Bakgrund och syfte

I språklagen (SFS nr: 2009:600) finns bestämmelser om svenska språket, de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråket. Språklagen innehåller även bestämmelser om det allmännas ansvar för att den enskilde ges tillgång till språk samt om språkanvändning i offentlig verksamhet och i internationella sammanhang. I lagen framgår det tydligt att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket:

9 § Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket. (SFS nr: 2009:600)

I bibliotekslagen är det ett tydligt uppdrag för biblioteken i Sverige att verksamheten skall finnas tillgänglig för alla samt att biblioteksväsendet särskilt skall prioritera personer med funktionsnedsättning bland annat genom att utifrån deras olika behov erbjuda litteratur.

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. (2013:801)

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information. (2013:801)

I Stockholms stadsbiblioteks mediepolicy framgår det precis som i bibliotekslagen att verksamheten skall vara tillgänglig för alla oavsett t.ex. funktionsvariation och att behovsanpassade lösningar och medieformat ska erbjudas användaren.

Stockholmarnas bibliotek ska vara tillgängliga och angelägna för alla, oavsett ålder, utbildning, funktionsvariation, kulturell, språklig eller social bakgrund. Var och en inbjuds att delta på sina villkor. Behovsanpassade lösningar och medieformat ska erbjudas användaren.

Stockholms stadsbibliotek har särskilt fokus på barn och unga, stockholmare med annat modersmål än svenska samt personer med funktionsvariation.

Stockholms stadsbibliotek har de senaste åren gjort en satsning på medier för barn med funktionsnedsättning och utbudet har förbättrats vad gäller medier på teckenspråk för barn.

På vuxensidan är efterfrågan vad gäller medier på teckenspråk liten men ett mindre urval finns. Vid behov och efterfrågan köps mer in alternativt slussa vidare personen till Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) och/eller Specialpedagogiska skolmyndigheten.

MTM:s uppdrag är att vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur, nyheter och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning. När det gäller teckenspråkig litteratur står det i MTM:s förordning att de ska "främja teckenspråkig litteratur". Det gör de genom att erbjuda teckenspråkiga titlar i det digitala biblioteket Legimus. Personer med läsnedsättning kan låna dessa böcker på ett bibliotek. (<https://www.mtm.se/produkter-och-tjanster/litteratur-pa-teckensprak/kort-om-teckenspaklig-litteratur/>)

Böcker på teckenspråk är i DVD-format och det är främst barn- och ungdomsböcker, men det finns också ett litet antal titlar för vuxna. Det svenska teckenspråket har ingen tryckt form utan är ett rörligt och visuellt språk. När man överför tryckta böcker till teckenspråk blir de därför i filmad form (www.mtm.se).

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen ser förslaget om en översyn av teckenspråkets status i staden, främjande och utveckling som positivt. Genom en översyn kan staden få en lägesbeskrivning och ett underlag för att förbättra arbetet. Översynen kan också visa på samordningsvinster mellan stadens förvaltningar vad gäller utveckling och främjande av teckenspråket i staden då detta är ett ansvar för det allmänna.

Då barnkonventionen snart blir lag ställs dessa frågor än mer på sin spets vilket ytterligare talar för att en översyn bör göras för att stadens verksamheter ska stå rustade inför införandet. Mot

bakgrund av ovanstående tillstryker Kulturförvaltningen
förslaget.

Bilagor

1. Remiss av teckenspråkets juridiska status. Remisstid
2019-06-14